

Prezentacja: Algorytmy - Programowanie dla fizyków 2

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

Katarzyna Gajewska
Maciej Kucharski
Tomasz Biel

Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki
Wydział Inżynierii materiałowej i fizyki
Fizyka techniczna, rok 2

11.06.2021

Spis treści

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?
Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?
Zobrazowanie
graficzne
Przykład z
wykonanego
programu
Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów
Problem CSP
Przykład: Problem
hetmanów
Przykład: Litery A

Bibliografia

- 1 Rekurencja
  - Czym jest rekurencja?
  - Przykłady rekurencji
- 2 Backtracking
  - Czym jest backtracking?
  - Zobrazowanie graficzne
  - Przykład z wykonanego programu
  - Backtracking jako metoda rozwiązywania problemów
  - Problem CSP
  - Przykład: Problem hetmanów
  - Przykład: Litery A
- 3 Bibliografia

Czym jest rekurencja?

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

[1] Rekurencja jest to odwoływanie się np. funkcji lub definicji do samej siebie. W logice wnioskowanie rekurencyjne opiera się na założeniu istnienia pewnego stanu początkowego oraz zdania stanowiącego podstawę wnioskowania (przy czym, aby cały dowód był poprawny, zarówno reguła, jak i stan początkowy muszą być prawdziwe). Istotą rekurencji jest tożsamość dziedziny i przeciwdziedziny reguły wnioskowania, wskutek czego wynik wnioskowania może podlegać tej samej regule zastosowanej ponownie.

Czym jest rekurencja?

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

[2] Definicja rekurencyjna składa się z dwóch części. W pierwszej, zwanej podstawową lub warunkiem początkowym, są wyliczone elementy podstawowe, stanowiące części składowe wszystkich pozostałych elementów zbioru. W drugiej części, zwanej krokiem indukcyjnym, są podane reguły umożliwiające konstruowanie nowych obiektów z elementów podstawowych lub obiektów zbudowanych wcześniej. Reguły te można stosować wielokrotnie, tworząc nowe obiekty.

Rekurencja- przykład

Poniższy przykład przedstawia ciąg Fibonacciego, którego definicja jest rekurencją, ponieważ odwołuje się w swojej definicji do samej siebie.[1]

Ciąg Fibonacciego:

$$\text{fib}(0) = 0,$$

$$\text{fib}(1) = 1, \text{fib}(1) = 1,$$

$$\text{fib}(n) = \text{fib}(n - 1) + \text{fib}(n - 2) \quad \text{fib}(n) = \text{fib}(n - 1) + \text{fib}(n - 2)$$

$$\text{dla } n \geq 2$$

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

Rekurencja - przykład

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

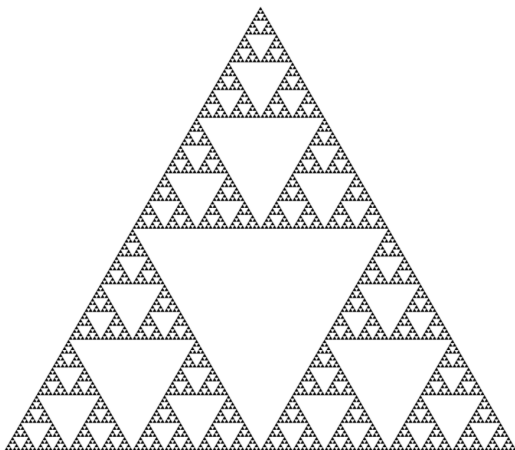
Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

Rysunek: Graficzny przykład rekurencji[3]

Rekurencja - przykład

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

[1]**Reguła:** każdy ojciec jest starszy od swojego syna; każdy ojciec jest czyjś synem

Stan początkowy: jestem 22-letnim mężczyzną

Teza: ojciec ojca mojego ojca jest starszy ode mnie

Dowód:

1. Mój ojciec jest starszy ode mnie
2. Mój ojciec jest czyjś synem
3. Ojciec mojego ojca jest starszy od mojego ojca
4. Ojciec mojego ojca jest czyjś synem
5. itd.

Zrozumieć rekurencję

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

Rysunek: Kto może zrozumieć rekurencję?[4]

Czym jest backtracking?

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

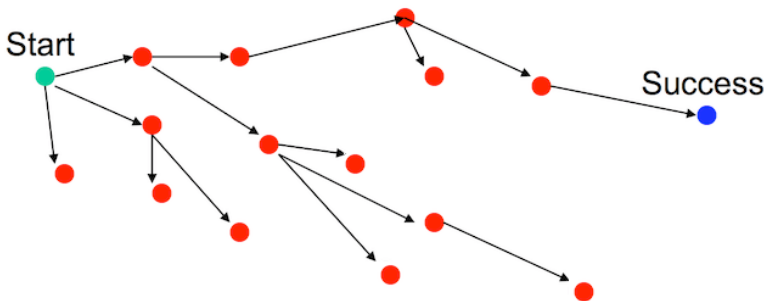
Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

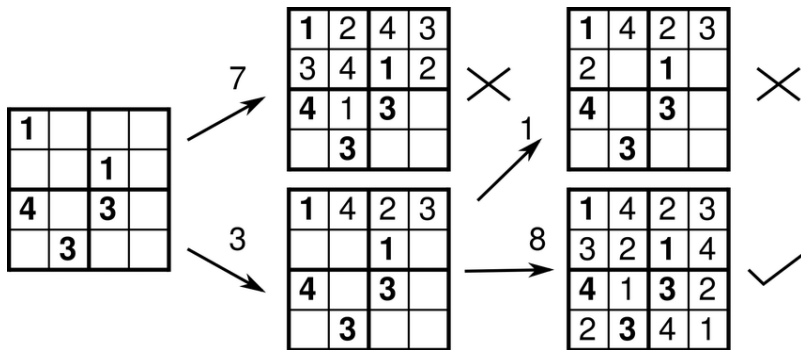
[5] Backtracking (algorytm z nawrotami) jest to algorytm wyszukiwania polegający na znajdowaniu wyniku metodą "prób i błędów" z oznaczaniem niepowodzeń, dzięki czemu te same błędy nie są popełniane dwukrotnie. Przykładem może być rozwiązanie problemu ośmiu hetmanów lub metoda, jaką posłużył się Tezeusz, szukając Minotaura w Labiryncie, zaopatrzonego w nić Ariadny. Algorytmom z nawrotami poświęcono wiele uwagi, poczynając od roku 1967 (R. Floyd) i 1969, kiedy to C. Hewitt zaprojektował język Planner specjalnie w celu realizowania zadań tego rodzaju.

Graficzny przykład

Rysunek: Zobrazowanie zasady działania backtrackingu

Przykład - sudoku

Rysunek: Sudoku jako przykład backtrackingu w naszym programie

Kod z programu

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?
Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?
Zobrazowanie
graficzne
Przykład z
wykonanego
programu
Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów
Problem CSP
Przykład: Problem
hetmanów
Przykład: Litery A

Bibliografia

```
84 bool Sudoku::Rozwiaz(int wiersz, int kolumna)
85 {
86     if (wiersz == (9 - 1) && kolumna == 9)
87         return true;
88
89     if (kolumna == 9)
90     {
91         wiersz++;
92         kolumna = 0;
93     }
94
95     if (liczby[wiersz][kolumna] > 0)
96         return Rozwiaz(wiersz, kolumna + 1);
97
98     for (int num = 1; num <= 9; num++)
99     {
100         if (SprawdzLiczbe(wiersz, kolumna, num))
101         {
102             liczby[wiersz][kolumna] = num;
103
104             if (Rozwiaz(wiersz, kolumna + 1))
105                 return true;
106         }
107
108         liczby[wiersz][kolumna] = 0;
109     }
110     return false;
111 }
112
```

Rysunek: Fragment kodu z wykonanego programu odpowiadający za backtracking (oraz rekurencję)

Backtracking - metoda rozwiązywania problemów

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

Większość problemów, przede wszystkim w matematyce i fizyce, ma swoje rozwiązania za pośrednictwem ściśle określonych reguł i wzorów. Algorytm z nawrotami służy do rozwiązywania takich problemów, dla których nie ma ściśle określonych metod ich rozwiązania. Wobec tego konieczne jest wykorzystanie metody prób i błędów. Sprawdzanie każdej możliwości ręcznie byłoby bardzo żmudnym zajęciem, wobec czego powstają algorytmy z nawrotami mające na celu usprawnienie znalezienia rozwiązania. Naturalną techniką kodowania algorytmów opartych na strategii powrotów jest rekurencja.

Problem CSP

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

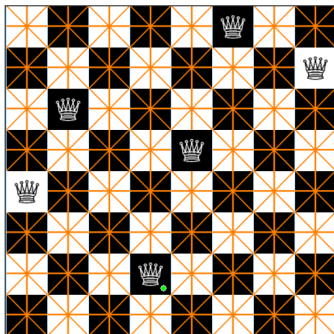
Przykład: Litery A

Bibliografia

[6] Backtracking służy do rozwiązywania, tzw. problemów CSP (Constraint Satisfaction Problem). Z problemem CSP ma się do czynienia w sytuacji, gdy stan składa się z ustalonej ilości zmiennych mogących przyjmować wartości z określonej dziedziny. Ponadto muszą zostać uwzględnione ograniczenia nałożone na poszczególne zmienne. Ograniczenia mogą powstawać podczas przeszukiwania i być efektem zależności pomiędzy wartościami zmiennych. Jest to przykład przeszukiwania z ograniczeniami.

Przykład - problem hetmanów

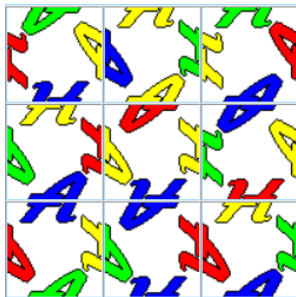
Dobrym przykładem zastosowania metody backtrackingu jest tak zwany "Problem hetmanów". Polega on na rozstawieniu na szachownicy ośmiu hetmanów w taki sposób, aby żaden z nich nie mógł zaatakować innego.

Rysunek: Próba ułożenia ośmiu hetmanów zakończona niepowodzeniem[7]

Przykład - litery A

Kolejnym przykładem, na którym lepiej widać sposób działania backtrackingu jest problem liter "A". W kratce 3x3 musimy uzupełnić każde oczko zadanymi obrazkami, tak aby zawsze tworzyły dwanaście liter "A". W przypadku niepoprawnego ich ułożenia, powstają również inne litery.

Rysunek: Próba ułożenia dwunastu liter "A" zakończona niepowodzeniem[8]

Bibliografia I

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

 <https://pl.wikipedia.org/wiki/Rekurencja>.

 <https://slideplayer.pl/slide/400616/>.

 [https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:
SierpinskiTriangle.svg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:SierpinskiTriangle.svg).

 <https://demotywatory.pl/1704967/Rekurencja>.

 [https://encyklopedia.interia.pl/informatyka/
news-algorytm-z-nawrotami,nId,2087177](https://encyklopedia.interia.pl/informatyka/news-algorytm-z-nawrotami,nId,2087177).

 [https://kcir.pwr.edu.pl/~witold/aiarr/2007_
projekty/sudoku/](https://kcir.pwr.edu.pl/~witold/aiarr/2007_projekty/sudoku/).

 [http://www.hbmeyer.de/backtrack/achtdamen/
autoeight.htm#up](http://www.hbmeyer.de/backtrack/achtdamen/autoeight.htm#up).

Bibliografia II

Katarzyna
Gajewska
Maciej
Kucharski
Tomasz Biel

Rekurencja

Czym jest
rekurencja?

Przykłady rekurencji

Backtracking

Czym jest
backtracking?

Zobrazowanie
graficzne

Przykład z
wykonanego
programu

Backtracking jako
metoda
rozwiązywania
problemów

Problem CSP

Przykład: Problem
hetmanów

Przykład: Litery A

Bibliografia

<http://www.hbmeyer.de/backtrack/backtren.htm>.